

پژوهشکده شورای نگهبان

گزارش کارشناسی

پرونده‌های دیوان عدالت اداری

در خصوص:

ابطال بند «ا» مصوبه جلسه هجدهم مورخ
۱۳۹۶/۹/۵ شورای تأمین استان یزد

کد گزارش: ۹۸۰۶۰۴۱

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۰۶/۰۲

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

گزارش کارشناسی پرونده‌های دیوان عدالت اداری

موضوع:

ابطال بند «ا» مصوبه جلسه هجدهم مورخ ۱۳۹۶/۹/۵

شورای تأمین استان یزد

تهیه و تنظیم:

علی فتاحی زفرقندی

نظارت:

سیدمجتبی حسینی پور

پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۸۰۶۰۴۱

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۸/۰۶/۰۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش کارشناسی پرونده‌های استعلامی دیوان عدالت اداری
(مصوبه شورای تأمین استان یزد در خصوص جلوگیری از حضور عضو علی‌البدل در جلسات
شورای اسلامی شهر یزد)

موضوع شکایت: ابطال بند «ا» مصوبه جلسه هجدهم مورخ ۱۳۹۶/۹/۵ شورای

تأمین استان یزد

شاکی: حامد دهقان

طرف شکایت: شورای تأمین استان یزد

جهت مغایرت شرعی: قاعده فقهی نفی سبیل

شماره و تاریخ نامه دیوان: ۹۵۸/۹۷ - ۱۳۹۸/۰۲/۲۴

مقدمه

شاکی در متن دادخواست ابطال «بند «ا» مصوبه جلسه هجدهم مورخ

۱۳۹۶/۹/۵ شورای تأمین استان یزد»^۱ را به استناد مغایرت با قاعده فقهی نفی

سبیل، از هیئت عمومی دیوان عدالت اداری درخواست نموده است.

۱. «با توجه به تفسیر حقوقی انجام شده توسط مقامات قضایی استان از تبصره ماده (۷) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مبنی بر این که موضوع تعلیق عضویت آقای سپنتا نیکنام در شورای اسلامی شهر یزد مشمول این تبصره نمی‌گردد. لذا فرمانداری یزد از معرفی عضو علی‌البدل به شورای اسلامی شهر یزد تا زمان تعیین تکلیف قطعی پرونده در دیوان عدالت اداری خودداری نماید.»

شرح و بررسی

پس از اعلام نظر شرعی فقهای شورای نگهبان در خصوص تبصره (۱) ماده (۲۶) «قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» مصوب ۱۳۷۵^۱ ناظر به لزوم اعتقاد نامزدهای اقلیت های دینی به اصول دین خود جهت عضویت در شوراهای اسلامی و در نتیجه عدم امکان عضویت یکی از متتخبان شورای اسلامی شهر یزد به علت اعتقاد به یکی از اقلیت های دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، شورای تأمین شهر یزد در مصوبه ای از معرفی عضو علی البدل به شورای اسلامی شهر یزد، به جای منتخب مذکور، تا زمان تعیین تکلیف قطعی پرونده در دیوان عدالت اداری جلوگیری نمود. شاکی با استناد به این که بر اساس ماده (۹) «قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» هر گاه عضو یا اعضایی به هر دلیل از عضویت شورا خارج شوند، از اعضای علی البدل برای عضویت در شورا به ترتیب آراء دعوت می شود؛ مدعی مغایرت مصوبه ی مذکور با موازین قانونی و به استناد مغایرت با قاعده ی نفی سبیل،

۱. «با عنایت به اطلاعات واصله از برخی مناطق کشور که اکثریت مردم آنها مسلمان و پیرو مذهب رسمی کشور هستند و افراد غیر مسلمان در این مناطق خود را داوطلب عضویت در شوراهای اسلامی شهر و روستا نموده اند و با توجه به اینکه تصمیمات این شوراها در خصوص مسلمین بدون لزوم رسیدگی به آن در شورای نگهبان لازم الاتباع خواهد بود، تبصره ۱ ماده ۲۶ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ نسبت به چنین مناطقی با نص فرمایشات بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی علیه الرحمه در تاریخ ۱۲/۷/۱۳۵۸ مذکور در صحیفه نور (جلد ۶ چاپ ۱۳۷۱، صفحه ۳۱) مغایر است و لذا خلاف موازین شرع شناخته شد.» (نظر شماره ۹۶/۱۰۰/۲۴۰ مورخ ۱۳۹۶/۱/۲۶)

مدعی مغایرت آن با موازین شرعی شده و تقاضای ابطال مصوبه و الزام به معرفی عضو علی‌البدل را نموده است.

در این خصوص فارغ از اینکه باعنایت به توضیحات آتی، شکایت حاضر از حیث موضوع منتفی به نظر می‌رسد، لکن در مقام تحلیل و بررسی این موضوع و در خصوص صلاحیت شورای تأمین استان یزد در مورد خودداری از معرفی فرد علی‌البدل به‌عنوان عضو شورای شهر باید بیان نمود که با توجه به صلاحیت‌های شورای تأمین استان مذکور در ماده (۵) «قانون راجع به تعیین وظایف و تشکیلات شورای امنیت کشور» و از آن‌جا که بر اساس ماده (۹) این قانون شورای تأمین مانند شورای امنیت کشور صرفاً به منظور مشورت در امور امنیتی تشکیل می‌گردد و حق تصمیم‌گیری با نمایندگان وزارت کشور (استاندار، فرماندار، بخشدار) می‌باشد؛ تصمیم‌گیری در خصوص موضوع تعلیق عضویت یکی از پیروان اقلیت‌های شناخته شده دینی در شورای اسلامی شهر یزد و شمول نظریه‌ی فقهای شورای نگهبان پیرامون تبصره (۱) ماده (۲۶) قانون شوراها نسبت به وی و عدم معرفی عضو علی‌البدل به جای ایشان؛ خارج از حیطه‌ی صلاحیت‌های شورای تأمین استان بوده است. علاوه بر این ماده (۹) «قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» مصوب ۱۳۷۵ در این خصوص تعیین تکلیف نموده است و مقرر داشته «هر گاه عضو یا اعضای به هر دلیل از عضویت شورا خارج شوند، از

اعضای علی‌البدل برای عضویت در شورا به ترتیب آراء دعوت می‌شود.» در نتیجه حکم شورای تأمین استان علاوه بر خروج از صلاحیت‌های این نهاد مغایر با ضوابط تعیین شده به وسیله‌ی قانون‌گذار در خصوص نحوه‌ی تعیین اعضای شوراهای اسلامی شهر و روستا نیز می‌باشد.

البته همانگونه که ابتدا اشاره شد ذکر این نکته ضروری است که با تصویب «قانون اصلاح قانون تشکیلات تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» در مجمع تشخیص مصلحت نظام مورخ ۱۳۹۷/۴/۳۰، امکان عضویت پیروان اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی در شوراهای اسلامی شهر و روستا، قانونی شد و زمان الزام‌آور شدن این مصوبه نیز به برگزاری زمان برگزاری انتخابات دوره‌ی پنجم شوراهای اسلامی شهر و روستا تسری داده شد^۱ و در نتیجه‌ی عضو منتخب اقلیت دینی، امکان عضویت در شورای اسلامی شهر یزد را یافت، لذا شکایت شاکی در خصوص جلوگیری از عضویت منتخب علی‌البدل موضوعاً منتفی شده است.

۱. قانون اصلاح قانون تشکیلات تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران: «ماده (۱): یک تبصره به ماده (۳۰) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ به شرح ذیل الحاق می‌شود: تبصره: اقلیت‌های شناخته شده در قانون اساسی به جای اسلام باید به اصول دین خود اعتقاد و التزام عملی داشته باشند.

...
ماده (۴): این قانون از زمان برگزاری انتخابات دوره پنجم شوراهای اسلامی شهر و روستا لازم‌الاجرا می‌باشد.»

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل مابقی آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
رایان و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه‌ای جلو گیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲